

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев2 1361/06
21.12.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Весне Поповић, Јасминке Станојевић, Мирјане Грубић и Јованке Кажих, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, чији је пуномоћник АБ адвокат из Панчева, против тужене Државне заједнице Србија и Црна Гора - Министарства одбране, Војна пошта __ ЋЋ, коју заступа Одељење за имовинско правне послове Одсек у Београду, ради исплате зараде, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Окружног суда у Панчеву Гж.1.бр.208/06 од 14.6.2006. године, у седници одржаној на дан 21.12.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца АА ВВ и ГГ изјављена против пресуде Окружног суда у Панчеву Гж.1.бр.208/06 од 14.6.2006. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца ББ и ДД.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Панчеву П.1.бр.1396/04 од 2.9.2005. године, усвојен је тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД и обавезана тужена да тужиоцима на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа плате за период од 1.7.2001. до 1.6. 2004. године исплати износе ближе описане у изреци првостепене пресуде заједно са каматом и обавезана тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка.

Окружни суд у Панчеву пресудом Гж.1.бр.208/06 од 14.6.2006. године, усвојио је жалбу тужене и првостепену пресуду преиначио тако што је тужбени захтев одбио као неоснован.

Против правоснажне другостепене пресуде благовремено су изјавили ревизију тужиоци побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу овлашћења из чл. 399. ЗПП ("Службени гласник РС", бр.125/2004) у границама разлога наведених у ревизији а пазећи по службеној дужности на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 9. ЗПП и на правилну примену материјалног права, Врховни суд је нашао да ревизија тужилаца АА, ВВ и ГГ није основана, док ревизија тужилаца ББ и ДД није дозвољена.

Према утврђеном чињеничном стању, сви тужиоци су били у служби тужене у својству професионалних војника и исплаћена им је мања зарада у висини према месецима и годинама како је то наведено у првостепеној пресуди а законска затезна камата тече почев од 20-ог у месецу за претходни месец. У првостепеном поступку је утврђено да је до разлике између исплаћеног и припадајућег износа плате дошло због неусклађивања раста бода са нето зарадом у Републици Србији а у војном делу савезног буџета нису била обезбеђена средства која би омогућила доследну примену одредаба чл. 75. и 137. Закона о Војсци Србије и Црне. Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, по схватању првостепеног суда, из одредаба Закона о Војсци Србије и Црне Горе и подзаконских аката који произилазе из ових одредаба произилази обавеза туженог да обезбеди средства за плате запослених у војсци у висини који то прописи дефинишу и да не постоји могућност да укупна средства за плате запослених буду нижа од нивоа које одређују ови прописи због тога што плата сваког припадника војске мора да буде на законском нивоу. Разлика између исплаћене плате и плате која треба да буде исплаћена тужена је била дужна да према прописима о платама у Војсци Државне заједнице Србија и Црна Гора исплати најкасније до 20-ог у месеци за текући месец у односу на месеце у коме се плата исплаћује. Због тога је усвојен тужбени захтев тужилаца.

Одлучујући о жалби тужене, Окружни суд у Панчеву преиначио је првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужилаца одбио сматрајући да је погрешан став првостепеног суда да тужену обавезују одредбе Закона о Војсци Србије и Црне Горе и подзаконски акти. По схватању Окружног суда, тужиоцима не припада разлика зараде за спорни период јер одредбом чл. 75. Закона о Војсци Србије и Црне Горе је прописан начин утврђивања укупног износа средстава за плате али је она примењива у оној мери и висини одобрених средстава савезног буџета. Због тога се у конкретном случају има применити Уредба о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Србије и Црне Горе која прописује и ближе утврђује начине бодовања плата и критеријуме за исплату. Отпремба чл. 52 ст. 1 и чл. 75 и 137. Закона указује на околност постојања оквира укупних износа

Одредба чл. 52. ст. 1. и чл. 75. и 137. Закона указује на основност постојања оквира укупних износа новчаних средстава која се издвајају у складу са Законом о савезном буџету односно из савезног буџета која се издвајају у сврхе исплата плата запослених у војсци па и тужиоцима. Стога су плате, по оцени Окружног суда, исплаћиване у складу са издвојеним средствима а одредба чл. 75. Закона о Војсци је само основ за обрачуна плата.

По оцени Врховног суда, Окружни суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилаца јер у радњама тужене нема незаконитог и неправилног рада органа да би држава била одговорна за штету по чл. 172. Закона о облигационим односима.

Право на плату је једно од основних права и професионалних војника. То право има свој непосредни извор у уговору о раду или решењу функционера као појединачним актима. Плате припадника војске (официра, подофицира, цивилних лица и професионалних војника) такође се утврђују решењем као појединачним актом чију контролу врши другостепени орган по жалби и надлежни суд у управном спору. Одлуку о висину плате (решење) за припаднике војске доноси старешина на основу чл. 152. Закона о Војсци, а контрола законитости те одлуке врши се на основу чл. 156. истог Закона. Критеријуми за одређивање плате (чин, положајна група, резултати рада и остало) одређени су Уредбом о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 35/94...54/2002). Савезна Влада у смислу чл. 52. ст. 1. Уредбе у вези са чл. 75. и 137. Закона о Војсци одређује коефицијент за утврђивање укупног износа средстава за плате професионалних војника и цивилних лица у војсци, а према ставу 2. тог члана Савезни министар одбране у оквиру укупних износа новчаних средстава доноси одлуку о вредности бода, односно коефицијента за обрачунавање плата и других новчаних примања. Приликом одређивања коефицијента за утврђивање укупног износа средстава за плате Савезна Влада је као један од корисника средстава из савезног буџета поштвала Закон о финансирању СРЈ ("Службени лист СРЈ", бр. 26/95 и 56/03 - члан 25. до 29.) по коме је између осталог, прописано да је за извршење савезног буџета одговорна Влада и да су органи и организације СРЈ дужни да своје предрачуна средстава ускладе са износима средстава утврђених у буџету и да су носиоци - корисници средстава из савезног буџета могли остваривати обавезе на терет тих средстава у границама буџета распоређених средстава за одређене намене до краја године за коју се буџет доноси. Само је Влада овлашћена да мења намену и висину средстава распоређених у савезном буџету.

Имајући и виду изложено, одредба чл. 75. Закона о Војсци не представља непосредан извор права на исплату плата професионалних војника. По тој одредби укупан износ средстава за плате професионалних војника утврђује се према званичном податку и нето заради која служи као основ за утврђивање зарада запослених у републици чланици на чијој територији је седиште Савезног министра за одбрану објављен у "Службеном гласнику" те Републике, с тим да просечна плата по чину и положају професионалних официра и официра по уговору не може бити мања од три нити већа од пет нето зарада из тог става. Употребљен израз "укупан износ" и "утврђује се" указују да цитирана одредба не представља непосредан извор права за одређивање висине плате већ је њен смисао да одреди висину потребне суме и средстава у буџету по одређеним параметрима. (Решење Савезног уставног суда IV У.бр.32/96 од 15.5.1996. године). Прем томе, имајући у виду немогућност непосредне примене чл. 75. Закона о Војсци, чињенице да се плате професионалних војника утврђују појединачним управним актом, да се законитост тих аката и правилност обрачуна оцењују у управном поступку пред надлежним органом и евентуално управном спору, то исплата плата у складу са правоснажним појединачним актом не представља неправилан и незаконит рад државног органа да би држава као правно лице била одговорна за накнаду штете по чл. 172. ЗОО.

Због тога нису основани ревизијски наводи тужилаца АА, ВВ и ГГ о погрешној примени материјалног права и да је Министар одбране неправилно и незаконито вршио своју функцију јер није вршио усклађивање коефицијента за плате запослених у Војсци Србије и Црне Горе нити је другостепени суд ценио неспорну чињеницу раста нивоа девизних резерви државе, ненаменско коришћење војног дела буџета за друге намене и понашање Савезне Владе и Скупштине СРЈ и Државне заједнице у погледу кршења обавезе доношења завршног рачуна - буџета и измену прописа о Војсци, односно усклађивање финансијских прописа а правима која су утврђена Законом о Војсци. Као што је већ наведено, извор појединачне обавезе представља решење надлежног старешине и његову законитост не може да оцењује редовни суд јер је прописан други правни пут (жалба у управном поступку и вођење управног спора). Држава би одговарала за штету уколико је њен орган без законског разлога ускратио исплату у целини или делимично или је вршио селекцију приликом испуњења обавезе по решењима старешине или на други начин неправилно и незаконито поступао у извршењу појединачних решења. Зато наводи у вези пропуста Савезног парламента и Савезне Владе и евентуално постојање колизије Закона о Војсци са Законом о финансирању СРЈ су у конкретном случају без утицаја на одговорност тужене државе за накнаду штете.

На основу изложеног, одлучено је као у ставу један изреке ове пресуде применом чл. 405. ЗПП.

Ревизија тужилаца ББ и ДД није дозвољена.

Тужбени захтев тужилаца у овој парници односи се на потраживање у новцу. Тужиоци су поднели тужбу дана 31.5.2004. године а преиначили је на рочишту за главну расправу које је одржано дана 21.4.2005. године у смислу чл. 194. ст. 1. ЗПП повећањем тужбеног захтева и то тужилац ББ на 492.359,91 динар а ДД на 306.272,508 динара. Тужбени захтев тужилаца је усвојен првостепеном пресудом док је другостепеном пресудом њихов тужбени захтев одбијен а вредност предмета спора ревизијом побијаног

дела правоснажне пресуде је мања од 500.000,00 динара.

У парницама из радног односа када се тужбени захтев односи на потраживање у новцу дозвољеност ревизије цени се као и код других новчаних потраживања ако је тужба преиначавана према одредбама Закона о парничном поступку које су важиле на дан преиначења тужбе, а ако тужба није преиначава према одредбама Закона о парничном поступку које су важиле на дан подношења тужбе.

Према чл. 394. ст. 2. ЗПП који је био на снази када су тужиоци преиначили тужбу, ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима када се тужбени захтев односи на потраживање у новцу ако вредност предмета спора побијаног дела правоснажне пресуде не прелази 500.000,00 динара.

Како вредност предмета спора ревизијом побијаног дела правоснажне пресуде не прелази 500.000,00 динара, ревизија тужилаца ББ и ДДД није дозвољена по чл. 394. ст. 2. ЗПП.

На основу изложеног одлучено је као у ставу два изреке овога решења применом чл. 404. ЗПП.

Председник већа-судија,

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

сд